

Kunnallisten jätehuoltomääräysten muuttaminen

Savo-Pielisen jätelautakunta 30.05.2024 § 10
1887/14.06/2024

Valmistelijat / lisätiedot:
Saija Pöntinen, puh. 044 718 5066
etunimi.sukunimi(at)kuopio.fi

Päätösehdotus

ympäristöpäällikkö Saija Pöntinen

Jätelautakunta hyväksyy jätelain 91 §:n nojalla päivitettyt jätehuoltomääräykset sekä määräysten yleisen osan ja perustelut liitteiden mukaisesti. Velvoittaviksi jätehuoltomääräyksiksi hyväksytään ainoastaan varsinainen määräysosio.

Jätehuoltomääräykset astuvat päivitettyinä voimaan 1.10.2024 kuntalain 143 §:n mukaisesti, vaikka niiden hyväksymistä koskevaan päätökseen haettaisiin muutosta. Jätehuoltomääräykset ovat voimassa toistaiseksi, kunnes erikseen muuta päätetään. Päivitetyt jätehuoltomääräykset kumoavat voimaantullessaan jätelautakunnan hyväksymät edelliset jätehuoltomääräykset.

Tällä jätelautakunnan päätöksellä ei muuteta jätehuoltomääräyksiin liittyviä aluerajauksia (taajamien ja kierrätettävien jätteiden kuljetusalueen rajausta). Nämä aluerajaukset säilyvät lautakunnan aikaisemman päätöksen mukaisina.

Jätehuoltomääräykset annetaan yleisesti tiedoksi jätelain 92 §:n ja kuntalain 108 §:n mukaisesti pitämällä määräykset perusteluineen nähtävillä jätelautakunnan verkkosivuilla (www.jatelautakunta.fi) ja vastuukunnan eli Kuopion kaupungin verkkosivuilla ajalla 3.6.-10.7.2024. Kuulutus asiasta lähetetään myös muihin toimialueen kuntiin, jotka voivat julkaista sen omilla verkkosivuillaan. Jätelautakunnan verkkosivuilla määräykset ovat saatavilla myös nähtävilläpitoajan jälkeen. Päivitetyt jätehuoltomääräykset toimitetaan tiedoksi toimialueen kunnille, kuntien ympäristönsuojeluviranomaisille, ELY-keskuksille ja aluehallintovirastoille.

Päätös

Merkitään, että Timo Tuovinen poistui kokouksesta tämän asian käsittelyn aikana.

Päätösehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Selostus

Jätelautakunta käsitteli päivitettyjen jätehuoltomääräysten luonnoksen kokouksessaan 21.3.2024. Määräysten päivitykset kohdistuvat erityisesti sääntelyyn siitä, miten kiinteistöt liitetään sekajätteen ja kierrätettävien jätteiden jätehuoltoon.

Kierrätettävien jätteiden keräysveloitteet ovat vähitellen laajentuneet niin tällä alueella kuin valtakunnallisestikin. Kun erilliskeräysveloitteiden laajentumisen toteuttamisesta on saatu kokemuksia, on todettu, että lukuisia kiinteistöjä jää tiedottamisesta ja jätehuoltoviranomaisen kehotuksista huolimatta osin tai kokonaan keräyksen ulkopuolelle. Jotta kiinteistöiltä saadaan jätelain ja jätehuoltomääräysten mukaisesti keräykseen tehokkaasti kaikki vaadittavat jätelajit, määräykseen on esitetty muutoksia siihen, miten veloitteet toteutetaan. Mikäli kiinteistön haltija ei itse tilaa kiinteistölleen vaadittavia jäteastioita, Jätekuukko toimittaa ne lähtökohtaisesti ilman tilausta.

Muutos jätehuoltoon liittämistä koskevaan sääntelyyn koskee rivi- ja kerrostaloja sekä taajamissa sijaitsevia omakotitaloja ja paritaloja. Vapaa-ajan kiinteistöille ja haja-asutusalueilla sijaitseville asuinkiinteistöille jäteastioita ei toimiteta ilman tilausta, vaan nämä kiinteistöt liitetään entiseen tapaan Jäteukon järjestämien aluekeräyspisteiden käyttäjiksi, jos muuta jätehuollon järjestämistapaa ei ilmoiteta.

Jätehuoltoon liittymistä koskevien säännöksiin lisäksi määräyksiin on esitetty vähäisiä tarkistuksia jäteastioita ja kompostointia koskevaan sääntelyä. Jätehuoltomääräysten perusteluja muutetaan vastaamaan uutta sääntelyä, minkä lisäksi jätteen kuljetuksia koskevien määräysten perusteluihin on esitetty tarkistuksia. Tarkoitus on, että jätehuoltomääräykset tulevat voimaan päivitettyinä 1.10.2024.

Kuuleminen jätehuoltomääräyksistä

Jätelautakunta asetti päivitettyjen jätehuoltomääräysten ja niiden perustelujen luonnokset nähtäville ajalle 25.3.-22.4.2024. Asiassa varattiin vaikutusmahdollisuudet kuntalaisille ja niille, joiden oloihin päätöksenteolla voi olla huomattava vaikutus.

Päivitettyjen jätehuoltomääräysten luonnoksesta pyydettiin lausunnot alueen kunnilta, kuntien ympäristönsuojeluviranomaisilta ja ELY-keskuksilta. Lausunnonantomahdollisuus varattiin myös kunnalliselle jäteyhtiölle. Mielipiteen esittämismahdollisuudesta tiedotettiin erikseen kunnan järjestämää jätteenkuljetusta toteuttaville jätteenkuljetusyrityksille sekä alueen kiinteistön omistajia edustaville tahoille (Kiinteistöliitto Itä-Suomi, jätehuoltoviranomaisen tiedossa olevat suurimmat vuokratyöyhtiöt ja alueen omakotiyhdistykset).

Jätehuoltomääräysten päivytyksestä saatiin kymmenen lausuntoa. Osa sidosryhmistä kommentoi lisäksi, ettei anna lausuntoa tai ettei muutoksista ole lausuttavaa. Mielipiteitä ei esitetty.

Lausunnon antoivat seuraavat tahot:

- Nurmeksen kaupunki, ympäristönsuojelu
- Nurmeksen kaupunki, kaupunginhallitus
- Rautalammin kunta, ympäristönsuojelu ja tekninen osasto
- Konneveden kunta, ympäristönsuojelu ja tekninen toimi
- Tuusniemen kunta, tekninen lautakunta
- Tuusniemen kunta, kunnanhallitus
- Tervon kunta, kunnanhallitus
- Vesannon kunta, kunnanhallitus
- Pieksämäen kaupunki, kunnallistekniikka
- Keski-Suomen ELY-keskus

Kaikki lausunnot on koottu liitteenä olevaan yhteenvetoon, minkä lisäksi ne ovat nähtävänä alkuperäisinä kappaleina jätelautakunnan kokouksessa. Yhteenvetoon on koottu myös jätehuollon viranomaispalvelujen vastineet muutosesityksiin.

Keskeisimmät lausunnoissa esitetyt asiat ja niiden huomioon ottaminen määräyksissä

Jätehuoltomääräyksiin esitettyjä muutoksia on pidetty lausunnoissa yleisesti ottaen perusteltuina. Useimmissa kuntien ja niiden ympäristönsuojeluviranomaisten lausunnoissa on todettu, että muutokset

vaikuttavat tarpeellisilta, jotta jätteenkuljetukseen liittymättömät kiinteistöt saadaan aikaisempaa tehokkaammin keräyksen piiriin ilman ympäristönsuojeluviranomaisen raskaita ja hitaita valvonnallisia prosesseja. Lisäksi on tuotu esille, että ehdotetulla toimintamallilla kiinteistöjen yhdenvertainen kohtelu toteutuu paremmin ja ns. vapaamatkustajat saadaan osallistumaan tehokkaammin lakisääteisten jätehuoltopalvelujen kustannuksiin. Muutosten on myös katsottu edistävän kierrätystä ja ympäristön siisteyttä.

Tuusniemen kunnan lausunnoissa on painotettu tiedottamisen tärkeyttä. Erityisesti on toivottu sitä, että kunnallinen jäteyhtiö, Jätekuikko, tiedottaa biojätteen yhteiskeräysmahdollisuuksista eli kimpoista. Kimpat nostetaan tämän toiveen mukaisesti aina kierrätysvelvoitteista tiedotettaessa esille ja niihin liittymiseen kannustetaan jatkossakin.

Pieksämäen kaupungin lausunnossa on nostettu esille jätehuoltopalvelujen ja niiden kehittämisen tärkeys niin taajamissa kuin haja-asutusalueilla. Jätehuoltomääräysten päivityksellä ei kuitenkaan muuteta jätehuollon palvelutasoa, vaan tämä on määritelty erikseen. Kaupungin lausunnossa on tuotu esille myös toive siitä, että jätteenkuljetusten kalusto olisi sellaista, että haja-asutusalueiden tiestö kestä sen. Lisäksi on esitetty, ettei yleisten teiden varteen yhteiskeräyspisteiden teko ole hyvä ajatus hallittavuuden ja ylläpidon kannalta.

Jätehuoltomääräysten päivityksessä ei ole esitetty muutoksia jätteenkuljetuksia tai yhteiskeräyspisteitä (kimppoja) koskevaan sääntelyyn. Kunnallinen jäteyhtiö, Jätekuikko, kilpailuttaa jätteenkuljetuspalvelut keskitetysti alueittain siten, että kuljetukset voidaan hoitaa mahdollisimman kustannustehokkaasti. Alueella käytetään Suomessa yleisesti käytössä olevaa kalustoa. Kaikki haja-asutusalueen tiet eivät kestä kaikissa oloissa jäteautojen painoa. Tällöin lähikiinteistöjen yhteiset kimppa-astiat, jotka sijoitetaan isomman tien varteen, ovat nimenomaan toimivia ratkaisuja. Jätehuoltoviranomaisen tietoon ei ole tullut, että kimpoissa olisi laajasti hallittavuuteen tai ylläpitoon liittyviä ongelmia.

Keski-Suomen ELY-keskuksen lausunnossa on painotettu kiinteistöittäisen jätteenkuljetuksen ensisijaisuutta aluekeräykseen nähden ja ehdotettu, että aluekeräyspisteet rajattaisiin lähtökohtaisesti vain niiden kiinteistöjen käyttöön, jotka sijaitsevat kiinteistöittäisen kuljetusalueen ulkopuolelle. Valtaosa vakituisista asuinkiinteistöistä on liittynyt kiinteistöittäiseen jätteenkuljetukseen ja se on ensisijainen vaihtoehto järjestää jätehuolto. Suurin osa aluekeräyspistettä käyttävistä kiinteistöistä sijaitseekin haja-asutusalueella kiinteistöittäisen jätteenkuljetusalueen ulkopuolella. Aluekeräyspisteiden käytön mahdollisuutta ei kuitenkaan haluta rajata kokonaan pois niissäkään tilanteissa, joissa kiinteistö sijaitsee kiinteistöittäisellä kuljetusalueella, koska aluekeräys voi palvella kiinteistön tarpeita paremmin kuin kiinteistöittäinen keräys.

Jätehuoltomääräyksiin tehtävillä muutoksilla vahvistetaan kiinteistöittäisen jätteenkuljetuksen ensisijaisuutta suhteessa aluekeräykseen. Liittäminen jätehuoltoon tehdään aikaisempaa laajemmin ja myös tehokkaammin toimittamalla kiinteistöille kiinteistökohtaiset jäteastiat, jotka otetaan säännölliseen tyhjennykseen.

Jätehuoltomääräyksiin esitettyihin päivityksiin ei ole tehty luonnokseen nähden muutoksia lausuntopalautteen pohjalta edellä esitetyn perusteiden.

Savo-Pielisen jätelautakunta 21.03.2024 § 3

Valmistelijat / lisätiedot:
ympäristöpäällikkö Saija Pöntinen, puh. 044 718 5066
suunnittelija Hanna Kisonen, puh. 044 718 5667
ympäristöasiantuntija Mirikka Korhonen, puh. 044 718 5065
etunimi.sukunimi(at)kuopio.fi

Päätösehdotus

ympäristöpäällikkö Saija Pöntinen

Jätelautakunta asettaa kunnalliset jätehuoltomääräykset ehdotettuine muutoksineen yleisesti nähtäville. Lautakunta varaa kuntalaisille ja niille, joiden oloihin päätöksenteolla on huomattava vaikutus, mahdollisuuden esittää mielipiteensä asiasta. Määräysmuutokset kohdistuvat erityisesti siihen, miten kunnan järjestämään jätteenkuljetukseen liittyminen toteutetaan kiinteistöillä.

Jätehuoltomääräysten luonnos sekä kuulutus asiasta pidetään nähtävillä jätelautakunnan verkkosivuilla 25.3.-22.4.2024. Kuulutuksessa kerrotaan asian vireillä olosta, tuodaan esille keskeisimmät jätehuoltomääräyksissä muuttuvat asiat ja tiedotetaan vaikuttamismahdollisuuksista. Tieto kuulutuksesta lähetetään sähköisesti kaikkiin jätelautakunnan toimialueen kuntiin, jotta kunnat voivat julkaista linkin siihen omilla verkkosivuillaan. Asiasta ilmoitetaan lisäksi kuulutuksella, joka julkaistaan kuntien ilmoituslehdissä viikolla 13.

Jätehuoltomääräysten luonnoksesta pyydetään lausunnot alueen kunnilta, kuntien ympäristönsuojeluviranomaisilta ja alueen ELY-keskuksilta. Lausunnonantomahdollisuus varataan myös kunnalliselle jäteyhtiölle. Mielipiteen esittämismahdollisuudesta tiedotetaan erikseen kunnan järjestämää jätteenkuljetusta toteuttaville jätteenkuljetusyriyksille sekä alueen kiinteistön omistajia edustaville tahoille (Kiinteistöliitto Itä-Suomi, jätehuoltoviranomaisen tiedossa olevat suurimmat vuokrataloyhtiöt ja alueen omakotiyhdistykset).

Nähtävillä olon ja kuulemisen jälkeen jätehuoltomääräyksiin tehdään tarvittaessa lausuntojen ja mielipiteiden pohjalta muutoksia. Tämän jälkeen määräysmuutokset tuodaan jätelautakunnalle hyväksyttäväksi.

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Selostus

Kunnalliset jätehuoltomääräykset ovat jätelain (646/2011) 91 §:n nojalla annettavia sitovia paikallisia määräyksiä. Ne tarkentavat jätelainsäädännön mukaista sääntelyä paikalliset olosuhteet huomioon ottaen. Jätehuoltomääräysten tarkoituksena on varmistaa toimiva jätehuolto, josta ei aiheudu ympäristö- tai terveyshaittoja. Määräyksillä myös edistetään jätelain mukaista jätehuollon etusijajärjestystä.

Savo-Pielisen jätelautakunta hyväksyi alueella tällä hetkellä voimassa olevat jätehuoltomääräykset 1.12.2022. Tuolloin jätehuoltomääräysten uudistuksella toimeenpantiin jätelainsäädännön kiristyneet kierrätettävien jätteiden erilliskeräysvelvoitteet ja sovitettiin velvoitteet paikallisiin olosuhteisiin. Samalla päivitettiin mm. jäteastioiden tyhjennyksiä, kompostointia sekä saostus- ja umpisäiliölietteiden jätehuoltoa koskevia säännöksiä. Uudistetut määräykset tulivat voimaan 1.1.2023.

Uudistettujen jätehuoltomääräysten myötä kierrätettävien jätteiden keräysvelvoitteet ovat laajentuneet alueella ja tulevat edelleen laajenemaan. Sääntelyn toimeenpanosta on saatu alueella jo jonkin verran kokemuksia. Koska velvoitteiden laajentuminen perustuu valtakunnalliseen sääntelyyn, on samansuuntaisia muutoksia toteutettu myös muiden jätehuoltoviranomaisten toimialueilla. Joillakin alueilla kierrätettävien jätteiden erilliskeräysvelvoitteet ovat tulleet voimaan aikaisemmin, ja näiltä alueilta on saatu laajemmin kokemuksia sääntelyn soveltamisesta.

Saatujen kokemusten pohjalta jätehuoltomääräyksiin ehdotetaan muutoksia liittyen siihen, miten kiinteistöt liitetään kunnan järjestämään jätehuoltoon. Sääntelyä esitetään muutettavaksi niin sekajätettä kuin kierrätettäviä jätteitä koskien. Lisäksi tarkennetaan jäteasioita koskevaa sääntelyä. Samalla tehdään vähäinen muutos kompostointia koskevaan sääntelyyn. Jätehuoltomääräysten perusteluja muutetaan vastaamaan uutta sääntelyä, minkä lisäksi jätteen kuljetuksia koskevien määräysten perusteluihin esitetään tarkistuksia.

Liittyminen kunnan järjestämään jätteenkuljetukseen

Voimassa olevien jätehuoltomääräysten 6 §:n mukaan liittyminen kunnan järjestämään jätteenkuljetukseen on hoidettava kiinteistökohtaisella jäteastialla tai lähikiinteistöjen yhteisellä kimpvajäteastialla. Omakotitaloille, paritaloille ja vapaa-ajan asunnoille on lisäksi tarjolla sekajätteen (ja paikoin myös biojätteen) keräykseen aluekeräyspisteitä. Aluekeräyspisteet ovat palvelleet haja-asutusalueiden ja muiden taajamien kuin Kuopion keskeisen kaupunkialueen kiinteistöjä.

Tähän saakka ne taajamissa sijaitsevat asuinkiinteistöt, jotka eivät ole järjestäneet kaikkien vaadittavien jätelajien keräystä ja joita ei ole voitu liittää aluekeräyspisteen käyttäjiksi, on tullut liittää kunnalliseen jätehuoltoon ympäristönsuojeluviranomaisen toimenpitein. Jätehuoltoviranomaisen kehotusten jälkeen näiden kiinteistöjen tiedot on siis siirretty kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle valvontatoimenpiteitä varten. Ympäristönsuojeluviranomaisella on käytettävissään hallintopakomenettely, jonka avulla kiinteistön haltija voidaan velvoittaa liittymään jätehuoltoon esimerkiksi sakon uhalla. Tämä prosessi on hallinnollisesti raskas ja hidas.

Aikaisemmin kunnan ympäristönsuojeluviranomaisille siirtyvien kohteiden määrä on ollut hyvin rajallinen. Kun muovi- ja lasipakkausten sekä metallin erilliskeräys on laajentunut vähintään viiden asuinhuoneiston taloyhtiöihin, on nyt paljon enemmän niitä kohteita, joilla on puutteita jätteenkeräyksessä. Nykyisellä sääntelyllä valvontatoimenpiteitä vaativien kiinteistöjen määrä tulee kasvamaan huomattavasti edelleen, kun biojätteen erilliskeräysvelvoite laajenee. Syksyllä 2024 biojätteen keräys tai kompostointi on oltava kaikilla asuinkiinteistöillä Kuopion keskeisellä kaupunkialueella, Pieksämäen kaupunkialueella sekä Siilinjärven keskustaajamassa ja Vuorela-Toivala-taajamassa. Tällä hetkellä noin 5 200 asuinkiinteistöltä puuttuu näissä taajamissa biojätteen keräys tai

kompostointi. Muilta alueilta saatujen kokemusten pohjalta on arvioitu, että niitä kiinteistöjä, jotka eivät liity keräykseen jäteyhtiön yhteydenottojen ja jätehuoltoviranomaisen kehotusten myötä, tulee olemaan vähintään 800 kappaletta, mutta määrä voi olla myös pitkälti yli 1 000 kappaletta.

Kuntien ympäristönsuojeluviranomaisten kanssa on alkuvuoden 2024 aikana keskusteltu jätehuollon seurantaan ja valvontaan liittyvien toimintaprosessien tehostamisesta. Ympäristönsuojeluviranomaisten edustajat ovat todenneet liittymättömien kiinteistöjen siirtämisen hallintopakkoprosessiin nyky muodossaan mahdolliseksi, kun otetaan huomioon, että prosessi tulisi käynnistää vähintään useilla sadoilla kiinteistöillä. Tämän vuoksi jätehuoltomääräyksiin esitetään muutoksia kunnan järjestämään jätehuoltoon liittymistä koskevaan sääntelyyn. Esitettävät muutokset mahdollistaisivat jatkossa sen, että ne kiinteistöt, jotka eivät kirjallisista liittymispyyntöistä ja -kehotuksista huolimatta huolehdi liittymisvelvoitteistaan, liitetään kiinteistöittäisen jätteenkuljetuksen asiakkaaksi jätelain ja jätehuoltomääräysten velvoittamina.

Jatkossa kerros- ja rivitalojen sekä taajamissa sijaitsevien omakotitalo- ja paritalojen sekä muiden vakituisten asuinkiinteistöjen jätehuoltoon liittäminen esitetään toteutettavaksi siten, että Jätekuukko toimittaa kiinteistöille jätehuoltomääräysten edellyttämät jäteastiat, jos kiinteistön haltija ei kehotusten myötä itse ilmoita liittymistapaa. Kiinteistön haltijalle ilmoitetaan etukäteen kirjeitse kiinteistön liittämisestä kiinteistöittäiseen jätteenkuljetukseen. Kirjeessä kerrotaan liittämisen perusteet sekä tiedotetaan kiinteistön palveluista ja maksuista. Kiinteistökohtaiset jäteastiat palvelevat parhaiten kiinteistön asukkaiden jätehuollon järjestämistä. Vapaa-ajan asunnot ja taajamien ulkopuolella sijaitsevat omakotitalot ja paritalot liitetään kuitenkin jatkossakin jo nykyisin käytössä olevan toimintatavan mukaisesti jätehuoltoon aluekeräyspisteiden kautta, jos kiinteistön haltija ei muuta ilmoita.

Jätehuoltoon liittäminen jätelain ja kunnallisten jätehuoltomääräysten nojalla on mahdollista, sillä kunnan järjestämään jätehuoltoon liittymisestä ei tehdä erillistä sopimusta. Maksut perustuvat jätehuoltoviranomaisen hyväksymään julkisoikeudelliseen jätetaksaan. Kuntalaisten yhdenvertaisen kohtelun varmistamiseksi ja erityisesti kunnan ympäristönsuojeluviranomaisten hallinnollisen taakan vähentämiseksi on perusteltua, että lähtökohtaisesti kaikki kiinteistöt liitetään jätehuoltoon ilman hallintopakkoprosessia. Ainoastaan siinä tapauksessa, ettei kiinteistölle voida toimittaa jäteastioita esimerkiksi puutteellisen keräyspaikan vuoksi, eikä kiinteistöä voida liittää myöskään aluekeräyspisteeseen, tarvitaan valvontaviranomaisen toimenpiteitä. Ympäristönsuojeluviranomainen voi velvoittaa kiinteistön haltijan järjestämään jätehuoltomääräysten mukaisen keräyspaikan kaikkia tarvittavia jäteastioita varten.

Jätehuoltomääräyksiin esitettävät muutokset mahdollistavat aiempaa tehokkaamman jätelain ja jätehuoltomääräysten toimeenpanon koskien jätehuoltoon liittymistä ja erilliskeräysvelvoitteiden noudattamista. Asian valmistelussa on hyödynnetty Suomen Kuntaliiton vuonna 2022 julkaisemaa opasta jätehuoltomääräysten laadintaan, Kuntaliiton lakimiehen ohjeita sekä kokemuksia muilta toimialueilta.

Kompostointi

Niillä alueilla, joille tulee voimaan biojätteen erilliskeräysvelvoite, voi velvoitteen korvata kompostoimalla biojätteen. Muillakin alueilla biojätteen kompostointi on suositeltavaa, mutta määräyksissä ei ole asetettu biojätteen kompostoinnille

mitään kaikkia kiinteistöjä koskevaa velvoitetta. Jätehuoltomääräysten 17 §:n mukaisia kompostointisääntelyn periaatteita ei esitetä muutettavaksi, mutta sääntelyyn esitetään pientä lisäjoustoa liittyen yhteiskompostorien käyttöön.

Nykyisten määräysten mukaan kompostori voi olla 2–5 lähikiinteistön yhteinen. Säännöstä esitetään muutettavaksi niin, ettei kimpapakompostorin käyttäjämäärää sidota näin tiukasti. Jatkossa kompostori voi olla useamman lähikiinteistön tai huoneiston yhteinen, kunhan käsittely on jätelain mukaisesti pienimuotoista. Tyypillisesti yhteinen kompostori toimii hyvin pienillä, korkeintaan kymmenen asuinhuoneiston taloyhtiöillä taikka muutamalla omakotitalolla. Riittävästä kompostorilavuudesta on aina huolehdittava, kun useat taloudet kompostoivat yhdessä.

Jäteastiat ja niiden täyttäminen

Jäteastioita koskien jätehuoltomääräysten 21–24 §:ssä säännellään sitä, millaisia jäteastioita kiinteistöllä voidaan käyttää jätteen keräykseen, miten jäteastiat saadaan täyttää ja miten ne on tyhjennettävä. Lähtökohtaisesti kiinteistön haltija valitsee itse, minkä kokoiset jäteastiat sopivat parhaiten kiinteistön tarpeisiin ja tilaa jäteastiat kiinteistölle Jätekululta. Kiinteistön haltija myös ilmoittaa, millä jätehuoltomääräysten mukaisella tyhjennysvälillä jäteastiat tyhjenetään.

Jos kiinteistön haltija ei itse tilaa jäteastioita, mutta kyseessä on jätehuoltomääräysten mukaisesti kiinteistöittäiseen jätteenkuljetukseen liitettävä kiinteistö, kunnallinen jäteyhtiö toimittaa kiinteistölle jäteastiat suhteuttaen niiden koon kiinteistöllä syntyvään jätemäärään, keräyspaikan kokoon ja määräysten mukaisesti mahdollisiin tyhjennysväleihin. Vaikutusta voi olla myös jätteenkuljetusreiteillä eli miten usein tyhjennykset on mahdollista kiinteistölle tarjota.

Jos kiinteistön haltija ei muuta ilmoita, omakotitaloille toimitetaan biojätteen ja sekajätteen keräykseen pienin mahdollinen jäteastia (140 litraa) ja lähtökohtaisesti jäteastia tyhjenetään pisimmällä mahdollisella tyhjennysvälillä – näin myös jätemaksut pysyvät mahdollisimman pieninä. Jos kuitenkin ilmenee, ettei jäteastiatilavuus ole riittävä, tyhjennysväli tiennetään. Taloyhtiöille jäteastiat toimitetaan niin, että otetaan huomioon asuntomäärä ja asukkaiden määrä sekä keräyspaikan koko. Biojätteelle toimitetaan 140–240 litran jäteastia, sekajätteen sekä muovi- ja kartonkipakkausten keräykseen 240–660 litran jäteastia sekä lasipakkauksille ja metallille 140–240 litran jäteastia.

Jätteen tulisi aina mahtua jäteastioihin. Jätehuoltomääräyksiin tarkennetaan sitä, että jätteet on laitettava jäteastiaan siten, että kannen saa suljettua; jäteastian ulkopuolelle jätettä saa jättää vain poikkeuksellisesti. Jäteastian täyttämisenä on otettava huomioon myös painorajat. Painorajat on asetettu jäteastioiden toimivan siirron turvaamiseksi ja jätteenkuljettajien työturvallisuuden varmistamiseksi. Etenkin biojätteen keräyksessä painoraja voi ylittyä, vaikkei astia olisi ylitäysi.

Voimassa olevissa jätehuoltomääräyksissä on säädelty, että käsin siirrettäväksi tarkoitettuihin korkeintaan 240 litran jäteastioihin saa laittaa jätettä enintään 40 kg. Tätä suurempiin jäteastioihin eli käytännössä 360 ja 660 litran jäteastioihin jätettä saa laittaa enintään 60 kg. Jätehuoltoviranomainen on saanut asiakkailta palautetta siitä, että pienimmille jäteastioille asetettu painoraja on liian alhainen. Tämän vuoksi kunnallinen jäteyhtiö on keskustellut kunnan järjestämää

jätteenkuljetusta toteuttavien urakoitsijoiden kanssa painorajan tarkoituksenmukaisuudesta.

Jätteenkuljetusyrittäjät pitävät painorajoja tärkeinä. Kyseessä olevat painorajat on esitetty Suomen Kuntaliiton jätehuoltomääräysten laadintaoppaassa esimerkinomaisina painorajoina, ja ne ovat käytössä useilla alueilla. Vaikka painorajoja ylittäviä jäteastioitakin tyhjennetään, painorajat antavat jäteastioiden käyttäjille vähintäänkin viitettä siitä, millaisia määriä jätettä jäteastioihin voidaan laittaa. Ne siis ohjaavat käyttämään jäteastioita oikein. Tämän vuoksi jäteastioiden painorajoja ei esitä nyt muutettavaksi.

Jätteiden keräys ja kuljetus

Jätehuoltomääräysten 27 §:ssä on asetettu jätteenkeräyspaikalle vaatimuksia, joilla varmistetaan toimiva ja turvallinen jätteiden keräys ja kuljetus. Määräysten mukaan tienpitäjä vastaa mm. siitä, että tie kestää jäteauton painon. Aiemmin jätehuoltomääräysten perusteluihin on ollut kirjattuna jäteauton keskimääräisen painon vaihteluväli (18–26 tonnia), mutta nyt perusteluissa todetaan selkeyden vuoksi jäteauton maksimipaino. Täysi jäteauto voi painaa jopa 30 tonnia. Lisäksi jäteauton ajoväyliä koskevat metrimääräiset ohjeistukset on päivitetty vastaamaan Rakennusteollisuuden ohjekorttia RT 103638 "Asuinkiinteistöjen jätehuolto" (9/2023).

Vaikutusten arviointi

Vaikutukset ihmisiin

Jätehuoltomääräyksissä ei aseteta nyt uusia velvoitteita jätteiden keräykseen, vaan muutetaan sitä, miten keräysvelvoitteet toimeenpannaan. Keskeisin muutos on se, että jäteastiat toimitetaan useissa tapauksissa kiinteistöille, vaikka kiinteistön haltija ei niitä itse tilaa. Sääntelymuutos on positiivinen asukkaiden tasapuolisen kohtelun näkökulmasta: kiinteistön haltijat eivät saa jatkossa etua siitä, että he viivyttävät jätehuoltoon liittymistä, kun jäteastiat toimitetaan kiinteistölle riippumatta kiinteistön haltijan aktiivisuudesta. Etenkin ne, jotka huolehtivat velvoitteista omatoimisesti, kokevat todennäköisesti tämän sääntelymuutoksen positiivisena. Ne, jotka kokevat jätteiden erilliskeräyksen turhana, pitävät todennäköisesti muutosta negatiivisena. Hallintopakkomenettelyn kautta lopputulos olisi kuitenkin loppujen lopuksi sama eli keräysvelvoitteet on kuitenkin jollakin tavalla toteutettava.

Vaikutukset ympäristöön

Erilliskeräysvelvoitteiden tehokkaammalla toimeenpanolla voidaan vaikuttaa ympäristöön positiivisesti. Kiinteistöiltä erilliskerätyt kierrätettävät jätteet ohjautuvat materiaalihyötykäyttöön, ja jätteiden lajittelu on yleensä toimivinta silloin, kun keräys on järjestetty kiinteistökohtaisesti.

Vaikutukset yrityksiin

Jätehuoltomääräysten tarkistuksilla on vaikutusta lähinnä kunnan järjestämään jätteenkuljetusta toteuttaviin yrityksiin. Jätehuoltomääräysten muutokset koskevat vain kuntavastuullista jätehuoltoa, joten muihin yrityksiin vaikutuksia ei ole.

Kun kiinteistölle toimitetaan jäteastiat ilman kiinteistön haltijan tekemää tilausta, on mahdollista, ettei jäteastioita käytetä kiinteistöllä oikein tai

jätteenkeräyspaikkaa ei ylläpidetä jätehuoltomääräysten mukaisesti. Tämä voi hankaloittaa jäteauton kuljettajien työtä, millä voi olla lievästi negatiivinen vaikutus jätteenkuljetusyrityksiin. Jotta näitä vaikutuksia voidaan vähentää, useissa tapauksissa kiinteistöittäinen jätteenkuljetus voidaankin päättää ja siirtää kiinteistö aluekeräyspisteen käyttäjäksi. Jos tämä ei ole mahdollista, voidaan tarvita valvontaviranomaisen toimenpiteitä.

Vaikutukset kuntiin

Jätehuoltomääräysten muutoksilla on positiivinen vaikutus kuntiin, sillä muutoksella rajataan kunnan ympäristönsuojeluviranomaisille siirtyvien valvontakohteiden määrää. Ilman muutosta valvontaviranomaisille siirtyisi hoidettavaksi vähintään satojen kiinteistöjen liittäminen kunnan järjestämään jätteenkuljetukseen koskien kierrätettävien jätteiden keräystä. Muutosten myötä valtaosa näistä tapauksista saadaan hoidettua Jätekukon ja jätehuoltoviranomaisen toimenpitein.

Liitteet